

Talousarvion ja julkisen talouden suunnitelman sisältämiä panostukset kasvuun ja innovaatioihin

Harri Länsipro

Tulevaisuusvaliokunta 18.10.2023



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TAE 2024: Tutkimus-ja kehittämistoiminnan (T&K) rahoituksen kokonaisuus



- T&K-rahoituslaki tuli voimaan vuoden 2023 alussa. Lain mukaan valtion T&K-rahoituksen määrä nousee vuoteen 2030 mennessä 1,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen.
- Ehdotuksessa valtion T&K-rahoitus kasvaa vuonna 2024 noin 280 miljoonaa euroa vuoteen 2023 verrattuna (aiemmin tehdyt lisäykset 16 miljoonaa euroa + uudet 264 miljoonaa euroa).
- Rahoituslain mukaisia korotuksia vuosille 2025–2027 ei vielä kohdenneta tarkemmin.

Keskeisiä lisäyksiä

- Business Finlandin T&K-rahoituksen valtuuden korotus 92 miljoonaa euroa vuodessa, sekä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan lainoja 10 miljoonalla
- Suomen Akatemian valtuuskorotus 45–55 miljoonaa euroa vuodessa
- EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen 35 miljoonaa euroa vuodessa
- Tutkijankoulutuspilottiin 262 miljoonaa euroa
- VTT:n Kvanttinova-pilotointiympäristö yhteensä 79 miljoonaa euroa
- Kvanttitietokoneen skaalaus 300 kubittiin yhteensä 70 miljoonaa euroa
- VTT:n pienydinvoimaloiden tutkimus- ja kehitystyö 4,5 miljoonaa euroa

Business Finlandin kautta toteutetaan siruteknologian ohjelma ja varmistetaan hallitusohjelman mukainen EU:n sirusäädöksen (Chips Actin) vastinrahoitus. Varaudutaan siruosaamiskeskuksen perustamiseen Suomeen osana sirukokonaisuutta.

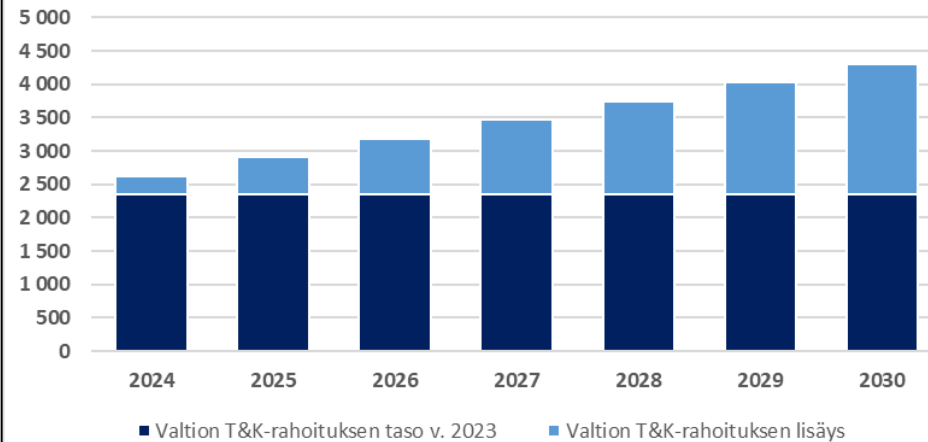
Lisäksi Business Finland kehittää mekanismin, jolla varmistetaan, että rahoitusta kanavoituu myös ammattikorkeakoulujen yritysyhteistyössä tehtävään soveltavaan tutkimukseen.

Nykytilasta tavoitetilään

Nykytila

- Hidas tuottavuuskasvu
- T&K-toimintaa tekevän yritysjoukon kapeus
- Vientiliiketoiminta suhteellisen keskittynyttä
- Korkean arvonlisän viennin matala taso
- Yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyön väheneminen
- Valtion rooli T&K-riskien jaossa verrokkimaita heikompi
- Globaalit haasteet
- Yhteiskunnalliset haasteet
- Vihreä siirtymä
- Geopolitiikka
- Teknologiakilpailu

Valtion T&K-rahoitus, milj. euroa



Poikkihallinnolliset TKI-politiikkatoimet

Vahva kansallinen ja alueellinen TKI-yhteistyö

TKI-toiminnan kansalliset painopisteet ja strategiset valinnat

Tutkimus- ja innovaatiomyönteinen toimintaympäristö

Kasvua luovat rahoitusmarkkinat

Maailman kärkeä oleva startup- ja kasvuyritysekosysteemi

Tavoite 2030

- T&K-menot 4 % BKT:sta
 - Yritysten T&K-menot 2/3
- Suurten ja keskisuurten yritysten korkeampi T&K-intensiteetti
- Useampia T&K:ta tekeviä pk-yrityksiä
- Suomalaisilla hyvä pääsy kv-arvoverkostoihin
- T&K-osaajien saatavuus vastaa tarpeita
- Korkealaatuinen perus ja soveltava tutkimus
 - ⇒ ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin
- Syväteknologioita, disruptiivisia ja radikaaleja innovaatioita
 - ⇒ rohkeampaa uudistumista
- Yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyö on Suomen vahvuus
- Huippuluokan ekosysteemit houkuttelevat ulkomaisten yritysten T&K-investointeja



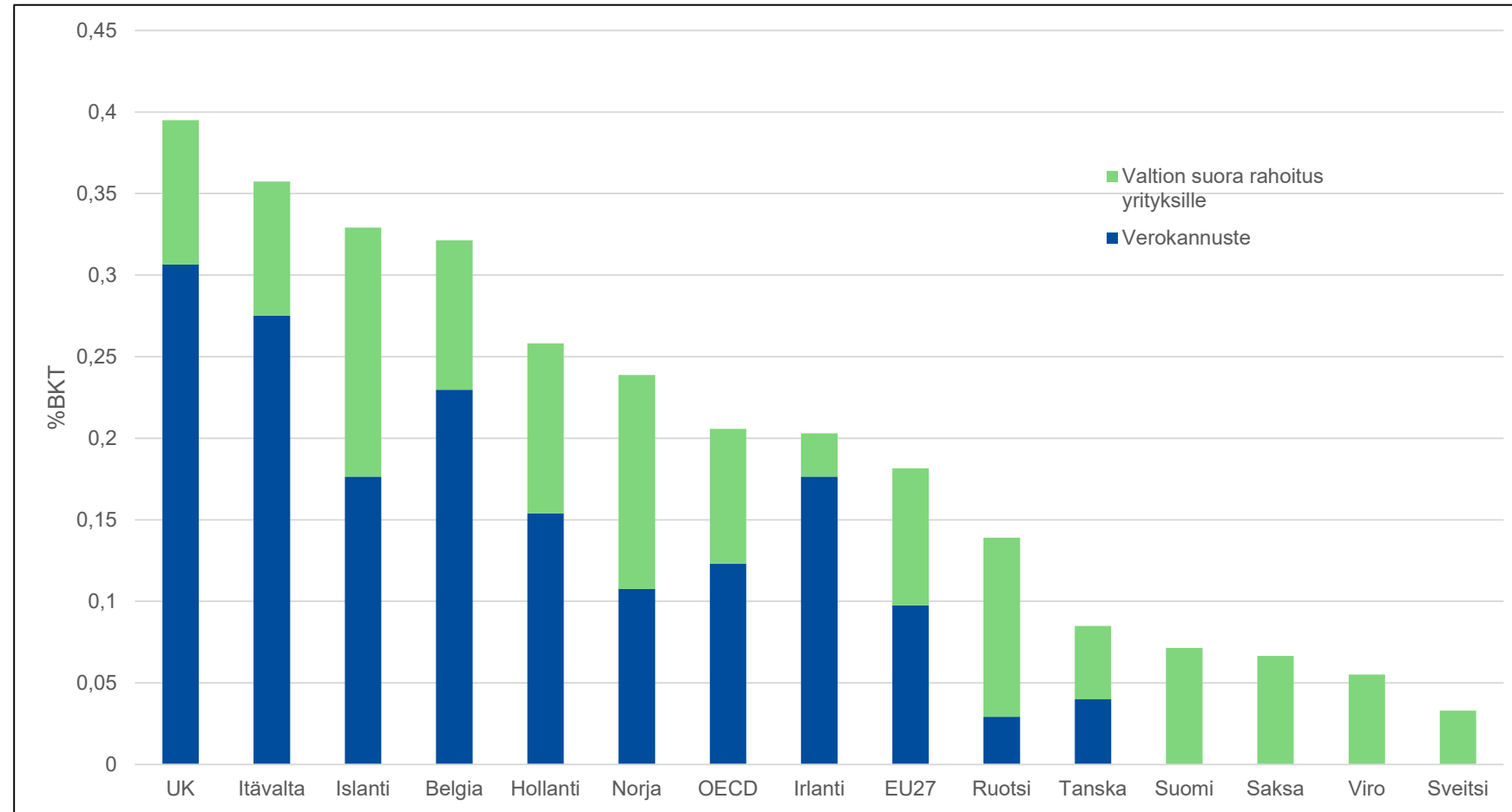
Tuottavuuden kasvu

Resilienssi

Puhdas / vihreä siirtymä

Korkean arvonlisän viennin kasvu

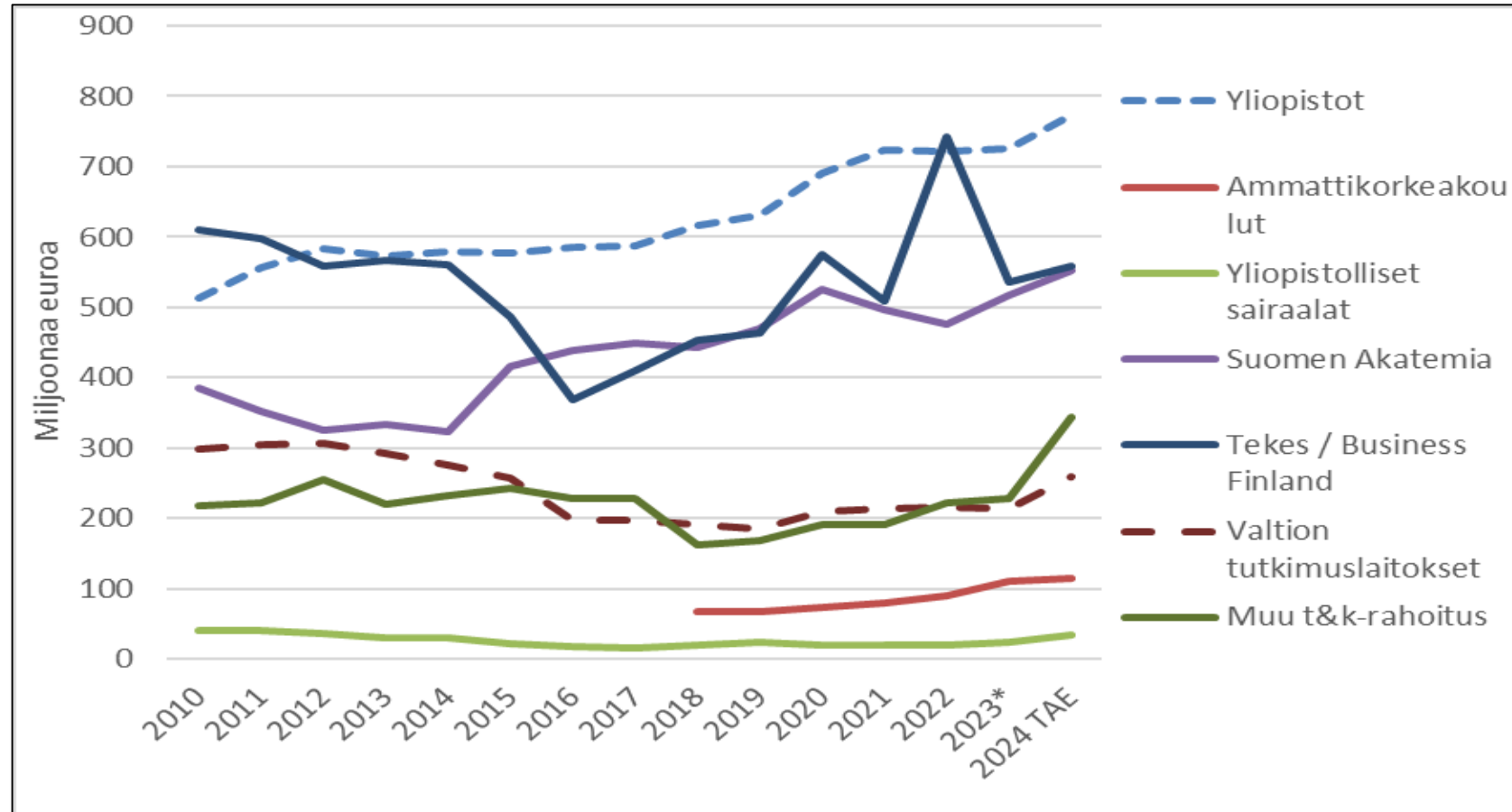
Valtion rahoitus yritysten T&K-toimintaan suoraan sekä epäsuorasti verokannusteen kautta v. 2020, %/BKT



- Valtion T&K-rahoitus oli vuonna 2022 0,89 %
- Vuonna 2023 sen ennakoidaan laskevan 0,84 prosenttiin BKT:sta.
- Vuoden 2024 talousarvioesityksen perusteella intensiteetin arvioidaan nousevan noin 0,91 prosentin tasolle.
- T&K-verokannustin
 - Yleinen lisävähennys vuodesta 2023 alkaen
 - Ylimääräinen lisävähennys vuodesta 2024 alkaen

Lähde: OECD Main Science and Technology Indicators, MSTI

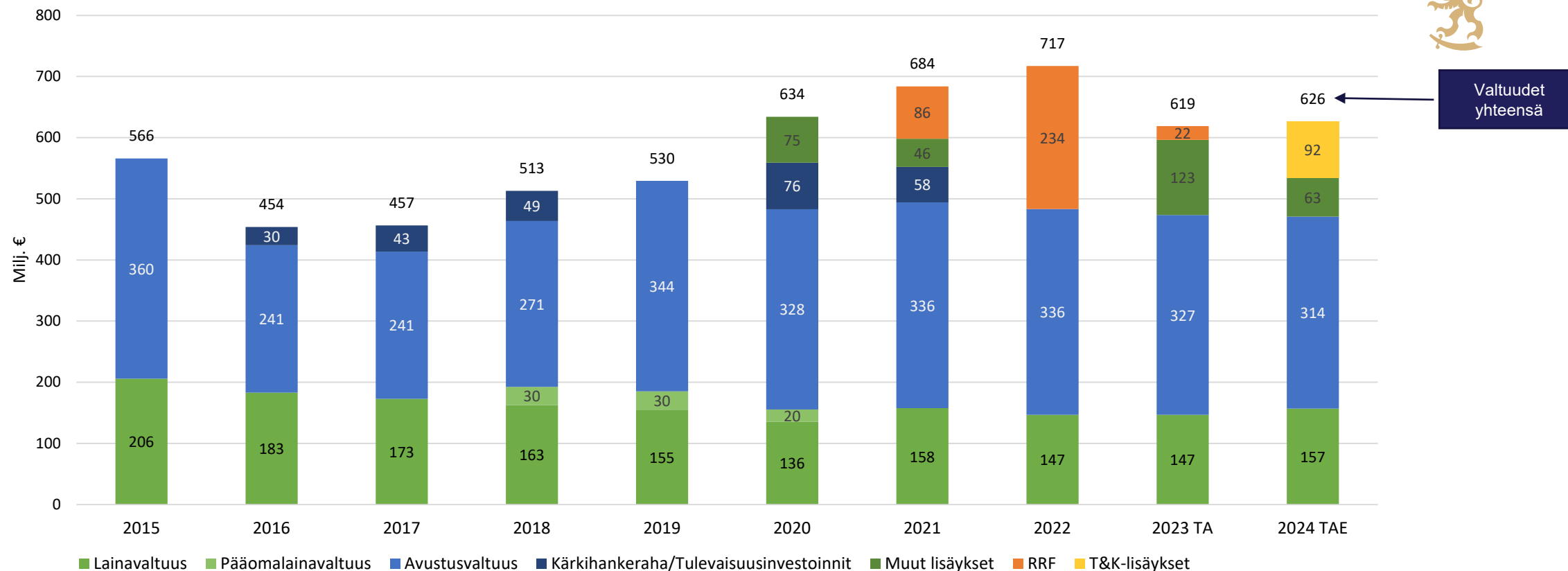
Valtion rahoitus T&K-toimintaan organisaatioittain vuosina 2010-2024



* Tilastokeskuksen ennakkotieto

Lähde: Tilastokeskus: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa sekä hallituksen esitys valtion vuoden 2024 talousarvioksi.

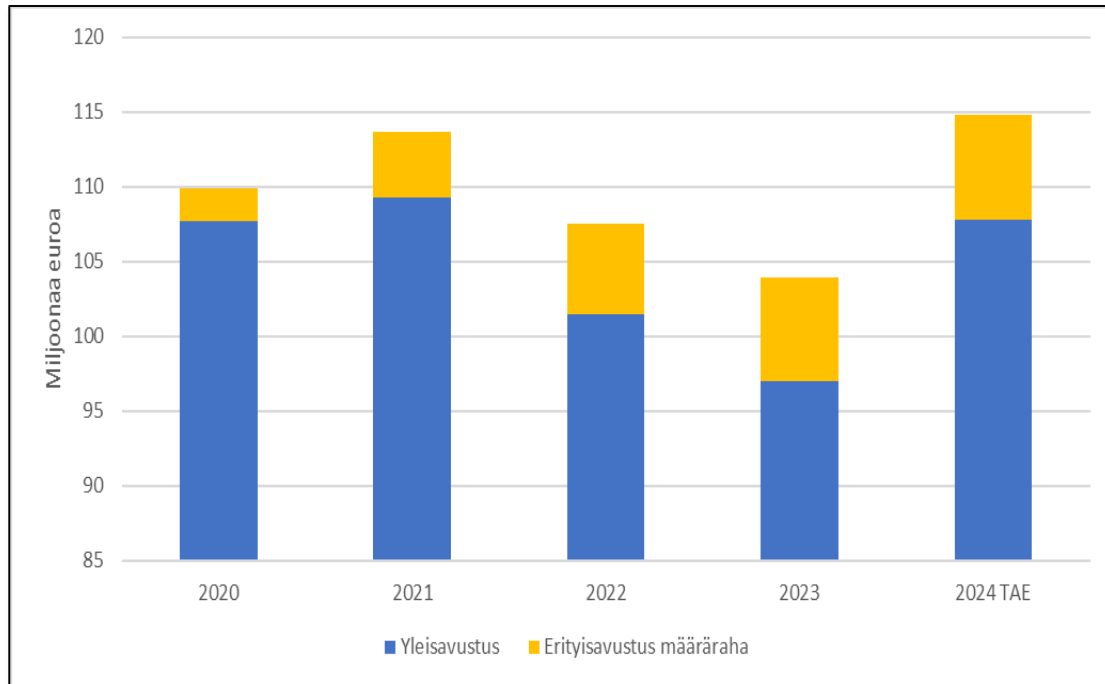
Business Finlandin rahoitusvaltuudet 2015-2024



- Avustusvaltuudet sisältävät avustukset julkiseen ja yritysten TKI-toimintaan, AV-alan tuotantokannustimen sekä ESan ohjelmamaksut.
- Avustuksista (ml. RRF-rahoitus) noin 75-80% kohdistuu T&K-toimintaan, TKI-lainoista noin 95%.
- Lukuihin ei sisälly energiatuet, laivanrakennuksen innovaatiotuet eikä ns. korona-avustukset ja häiriölainat.

Lähde: Valtion talousarviot, HE TAE2024, Business Finlandin tilinpäätökset 2015-2022.

Valtionavustukset VTT:n toimintaan



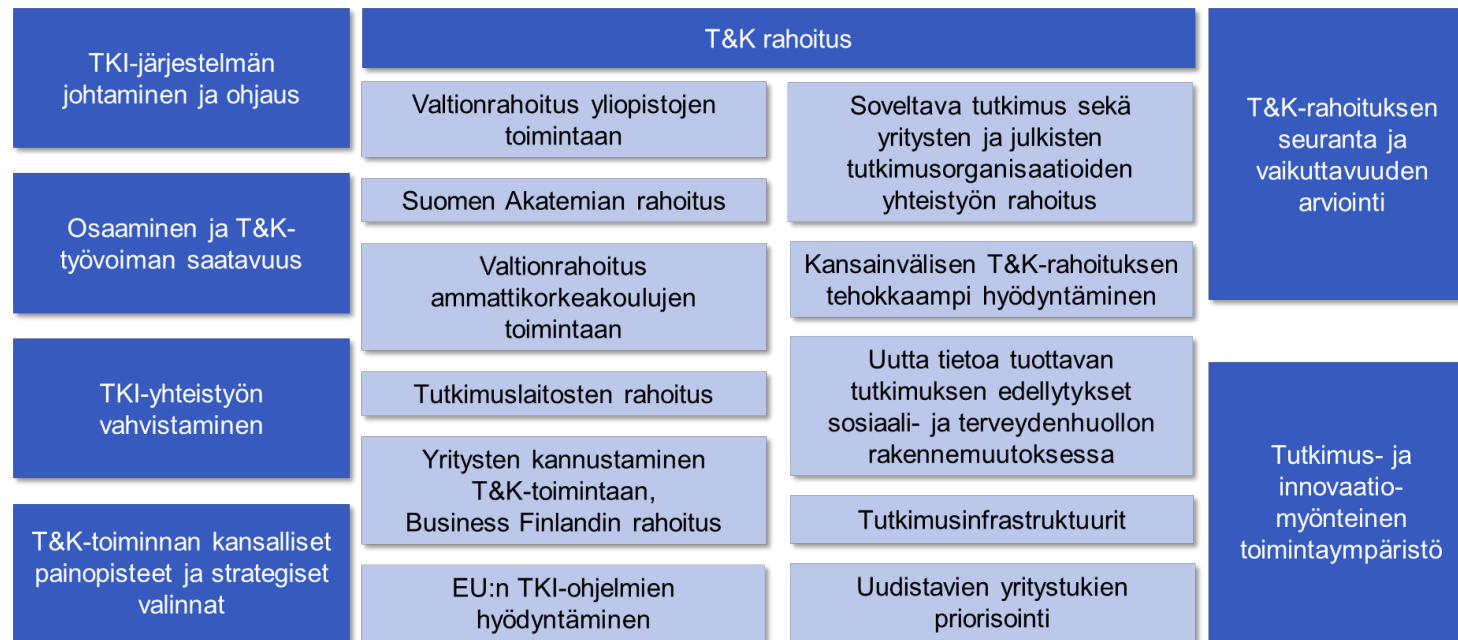
- Kvanttinova-pilotointiympäristö yhteensä 79 miljoonaa euroa v.2024-2027
- Kvanttitietokoneen skaalaus 300 kubittiin yhteensä 70 miljoonaa euroa v. 2024-2027
- VTT:n pienydinvoimaloiden tutkimus- ja kehitystyö 4,5 miljoonaa euroa v. 2025-2027
- REPowerEU 22,8 miljoonaa euroa 2024-2026

Lähde: Valtion talousarviot ja hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2024 talousarvioksi sekä JTS 2024-2027.



Taustadioja

Parlamentaarisen työryhmän raportti 2022: T&K-rahoituksen monivuotisen suunnitelman linjaukset



Hallitusohjelman mukaan laaditaan kahdeksanvuotinen suunnitelma T&K-rahoituksesta ja muihin TKI-politiikkaan liittyvistä näkökohdista.

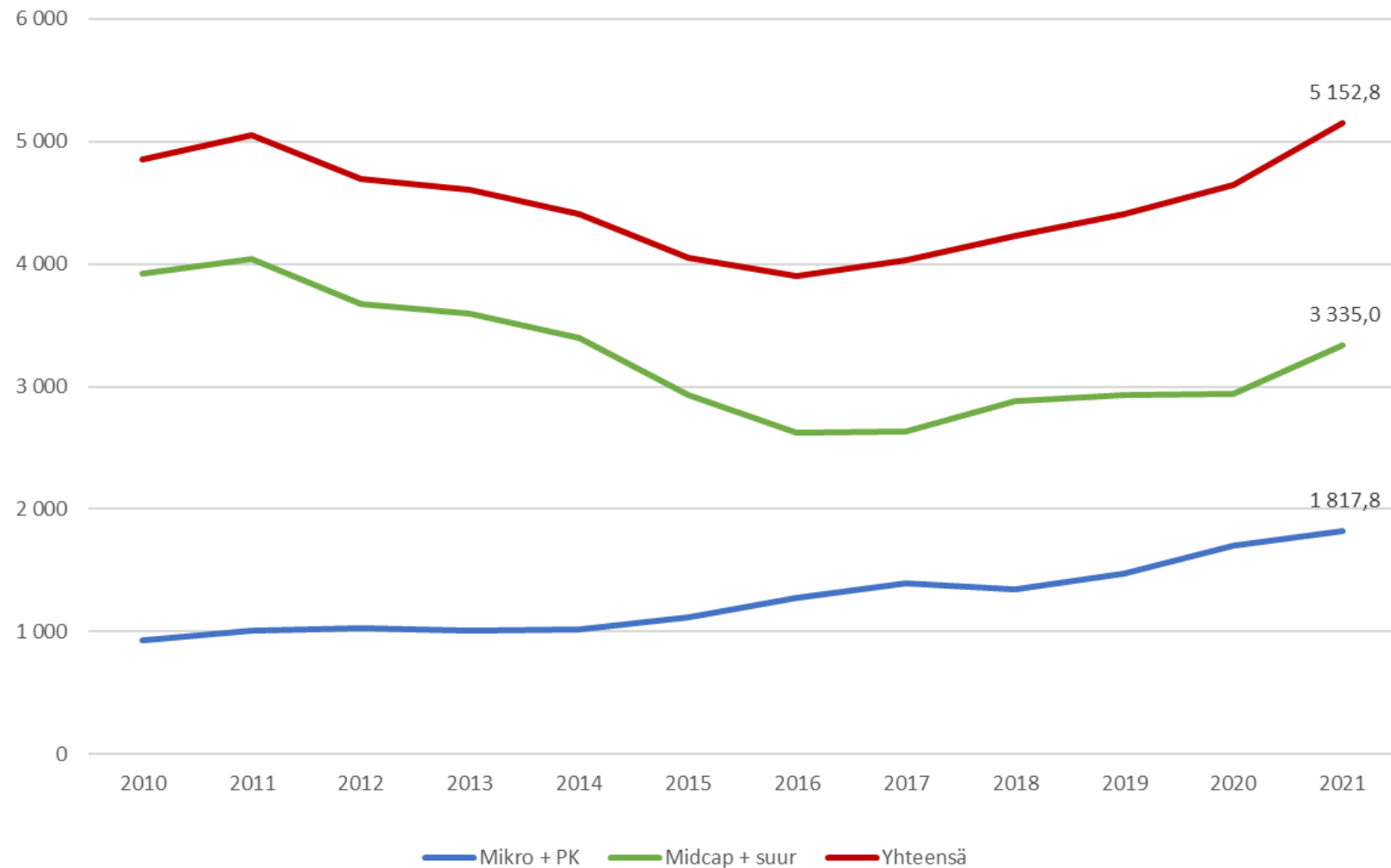
Valmistelun pohjana ovat laki valtion T&K-toiminnan rahoituksesta, Petteri Orpon hallitusohjelman TKI-toimintaa koskevat kirjaukset sekä parlamentaarisen TKI-työryhmän linjaukset.

Valmistelu: OKM ja TEM tutkimustoimijoita ja elinkeinoelämää laajasti osallistaen.

Suunnitelman valmistelua johtaa tutkimus- ja innovaationeuvosto.

Työryhmän asetukset meneillään.

T&K-menot yritysten kokoluokan mukaan, miljoonaa euroa



2020 yritysrekisteri

Mikro + PK-yritykset
294 303 – 99,8 %

Midcap + suuryritykset
662 – 0,2 %

Pl. maa-, metsä- ja
kalatalous

Vuoden 2022 luvut
julkaistaan
27.10.2023

Lähde: https://tiedejatutkimus.fi/fi/science-innovation-policy/science-research-figures/s1_2



Kiitos!